

הפרה בעלת ה-100,000 ק"ג — הצעירה ביותר

נעיין, ראשית, בסיכומי תנובתה:

הגיל (בשנים וחודשים)	ק"ג חלב	שומן %	ימי חליבה	כמות ממוצעת ליום בק"ג
1.11	4,225	3.43	323	13.08
3.3	7,006	3.56	317	22.10
4.4	8,008	3.61	366	21.88
5.5	7,986	3.69	346	23.08
6.7	11,669	3.56	486	24.01
8.7	8,055	3.79	317	25.41
9.1	8,418	3.75	314	26.81
10.1	8,238	3.84	493	16.71
11.7	8,255	3.61	317	26.04
12.8	7,637	3.50	305	25.04
13.8	6,742	3.51	299	22.55
14.8	7,805	3.46	320	24.39
15.8	6,084	3.45	271	עד עתה

על כן מסתכמת תנובתה ב-100,128 ק"ג במשך 4474 ימי חליבה, שהם בממוצע 22.58 ק"ג חלב ו-813 גר' שומן ליום (3.61%). קרה גם פעם שעברה על תנובת 1,000 גר' שומן ליום; זה היה בתקופת החליבה של 1953-54. בתנובתה הנוכחית, אשר התחילה ב-5 באפריל 1960, הגיעה ב-3½ שבועות אחרי ההמלטה לשיא של 34 ק"ג חלב ביום ושמרה על תנובה בת 17 ק"ג עוד ב-22 לדצמבר. היא עומדת להמליט ב-7 באפריל 1961, כשהיא הרה לפר —

Dina's Adema 13

לאולקיה 21 גם התואר המיוחס PSM, וזה בזכות ההישגים של בנותיה, אשר ללא יוצא מן הכלל הצטיינו בתנובות גבוהות. הסיכומים מובאים להלן (ראה בעמוד 41).

הבת הראשונה של אולקיה 21 מתה בעת ההמלטה. אולקיה 24, 31 ו-32 חוסלו בזמן פער לות ההדברה של ההפלה המדבקת. הבנים, עד עתה, טרם הצטיינו. היא עצמה זכתה באותות הצטיינות מרובים בהזדמנויות שונות.

רשימת הישגים כאלה מעוררת סקרנות לגבי מבחני האקסטרימאר הרשמיים הנהוגים במוסדות ספר העדר. היא נרשמה ביום 16 באוקטובר 1947

טבעי הדבר שנוטים להמעיט בייתודה של תופעה מיוחדת כשהיא נעמדת בצל של תופעה חדשה, היוצאת מגדר הרגיל. כך הוא המצב כשדנים בתנובתה של Uilkje 21 תוך השוואה להישגיה המופלאים של Clazina 48*. הרי הפרה אולקיה 21, פרי טיפוחו של מר רוסט בהאנוולייט ((הולנד), הישיגה עוד לפני התחלת שנת 1961 תנובה בת 100,000 ק"ג חלב במשך שנות חייה עד עתה. לעומת מתחרותיה המועטות הישיגה אולקיה 21, אשר נולדה ב-22 לאוגוסט 1944, כלומר — אחרי 16 שנים וארבעה חודשים, את תנובת-החיים הנ"ל, ובכך הפכה, קרוב לוודאי, לאלופה בין בנות ה-100,000 ק"ג בגיל הצעיר ביותר.

* פרה זאת הניבה עד כה ב-5374 ימי חליבה 110,203 ק"ג חלב עם 3.80% שומן.

אי-מנוחה והתרוצצות, ובסופו של דבר מתבצע הפיסוס תוך קשיים מרובים ובזבזן מזונות לריק. מקציבים מנות מזון כביתר המשקים בארץ, אולם אין זוכים באותן התוצאות, ורק במקרים בודדים מגיעים עגלים בגיל של שנה למשקל של 400 ק"ג. מן הראוי שעובדי גנוסר ילמדו ל"דפוק על שולחן" הנהלת המשק בכוח רב יותר, ואולי זה יועיל.

בוקרי גנוסר צריכים לראות את עצמם כממשיכי ישיב אחת "הרפתות" הראשונות בארץ. כבר ב-1915 קויים בחוות מגדל עדר בקר לחלב שנחשב כ"גזעי" בימים ההם. אמנם לא עבדתי אז ברפת ומקצועי היה — פלחה ומספוא; נודמן לי לעתים להוביל את ירק האספסת לרפת והתעניינתי בתנובות, בבריאות וכו'. ואם אין זכרונותי מטעני הרי הגיעה ה"רפת" דאז לרמה די יפה. יקנאו איפוא בוקרי גנוסר למסורת ענף הבקר מהימים ההם ויטילו על עצמם את המשימה לא רק לא לבייש את העבר אלא אף לעלות עליו, כמובן — לפי המושגים של ימינו.

י. עצמון

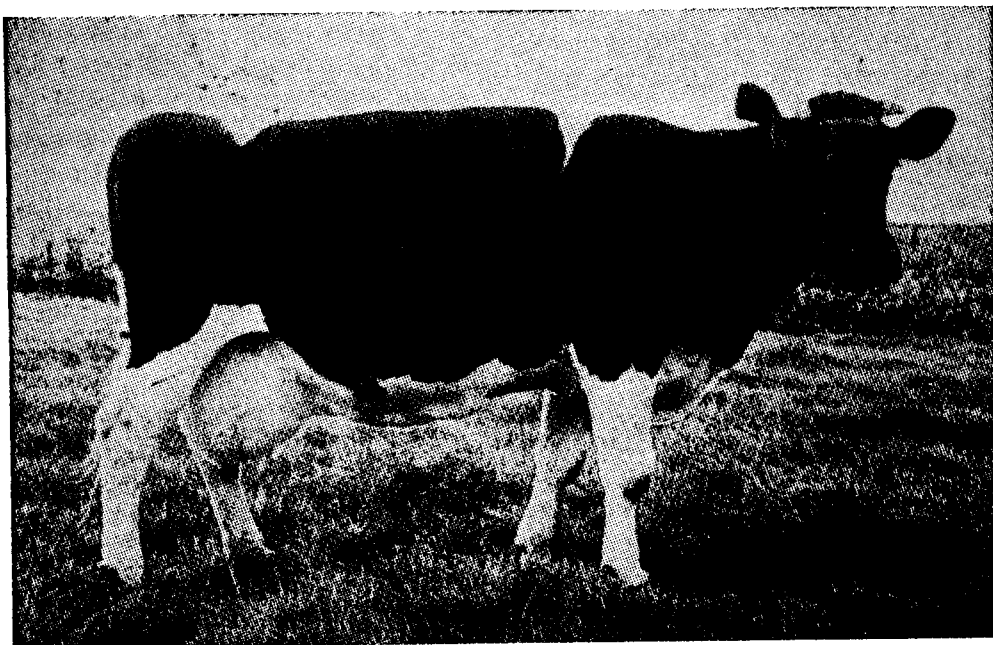
פברואר 1961

שם הבת	שנות ייצור עד עתה	ס"ה חלב ק"ג	חלב לשנת ייצור בממוצע ק"ג	שומן %	יחיד חליבה בממוצע	כמות ממוצעת של חלב של ק"ג ביום ק"ג	שם האב
אולקיה 24	7	51,889	7,413	4.24	381	19.46	Berend pref. II
אולקיה 26	2	8,444	4,222	4.03	307	13.75	Nienke's Adema 4
אולקיה 31	5	33,343	6,669	3.79	336	21.69	Succes pref. II
אולקיה 32	4	24,611	6,153	3.96	332	18.53	Succes pref. II
אולקיה B 34	2	11,485	5,743	4.12	351	16.36	Jouke D
רוזנהימס אולקיה 36	1	4,881	4,881	4.18	300	16.27	Diana's Succes

עם הציון B 79.8 ונכללה ביום 21 בינואר 1949 בספר העדר (Keur-Stamboek) עם הציון B. 81.5. אולם התברר שטרם גילתה את מלוא "חינה ויופיה", הואיל וביום 20 בדצמבר 1950 זכתה בציון AB 86.1 וניתן לה התאור הבא: "פרת-חלב טיפוסית, בעלת מבנה מעולה, עם עטין מרווח וסימני חלב מובהקים". בסעיפים האחרונים הישיגה בכולם AB; כמו כן במבחן הראש, הקרניים, החזה והצוואר. מידות הגוף באותו התאריך היו: 158—132—133—74—44

60—55—50—192 ס"מ. לשם התרשמות מטיפוס סיוטה ואופייה כפרת חלב מופנה הקורא לתצלום המצורף, אשר, כמובן, אינו מגלה את גמישות עורה בעל השיער הרך. בתכונה זו, אגב, היא משתווה עם זו של קלאזינה 48.

ללא ספק ישנו ענין מיוחד לגולל במקום זה גם רקע שלשלת היוחסין של אלופה זאת. נתאר ראשית את דם אביה, Bontje's Adema 2, שנרכש על ידי מטפחה של אולקיה 21 בהיותו בן שנתיים. רק יחדעידבר יגלו מיד ששם זה קשור

אולקיה 21. אלופת ה-100,000, הצעירה ביותר.

סביב למיכון

להצמדה אל מכונת הקירור.

יש מצבים נוספים אשר דורשים הפעלה והפסקה לא אוטומטיות: לשם קריאת כמות החלב שבבריכה הכרת שלא תהיה תנועה בחלב, והרי יש להפסיק את הבחישה במשך כמה דקות, אפילו מכונת הקירור טרם הפסיקה לפעול. לעומת זאת, לשם נטילת דגימה לבדיקת שומן יש לבחוש את החלב במשך כמה דקות. כמו כן יש לבחוש את החלב לפני העברתו אל המיכלית, על מנת למנוע הדבקות יתר של השומן בדפנות הטנק.

בהתאם לנ"ל, ההתקנה הנכונה למפסיק הבחוש מאפשרת 3 מצבים: הנעה ביד, הפסקה ביד והצ"דה למכונת הקירור המופעלת באופן אוטומאטי.

○	מופעל
○	מופסק
○	מוצמד לקירור

כל סידור של הפעלת הבחוש במועדים קצרים בים ובעזרת שעות, לא רק שהוא יקר יותר, אלא לדעתי, הינו גם גרוע יותר: ההפסקות בין בחישה לבחישה בזמן החליבה מאיטות את קצב הקירור, כי חלב בלתי בחוש אינו מתקרר כמעט!

2. מועקה מסביב לחצר המתנה

ברוב המשקים כבר הזקמו מכוני החליבה. בכל זאת כרצוני לחזור — לטובת המיעוט ש-

1. בחישת החלב בבריכת הצינור

נדהגים שונים ומשונים התאזרחו במשך הזמן במשקים לגבי בחישת החלב בבריכת הצינור: החל מבחישה קצובה בעזרת שעות אוטומאטי ועד לבחישה בלתי פוסקת במשך 24 שעות בירממה.

צורת הבחישה הנכונה היא, לבחוש את החלב כל זמן שהוא נמצא בתהליך של קירור ולהפסיקה כשהטמפרטורה ירדה לדרגה מספקת לשמירת החלב. לפיכך יש להצמיד את מפסיק הבחוש אל מפסיק מכונת הקירור, כי כל עוד פועל הקירור סימן שהחלב טרם התקרר. וכשנפסק הקירור — סימן שהטמפרטורה בטנק ירדה די הצורך ואין כל צורך, ואף לא רצוי, בהמשך הבחישה.

נוסף לכך יש צורך בהפסקת הבחישה ובהפסקתה ביד (לא אוטומטית) במצבים מסויימים: עד שהחלב לא יכסה את כנפי הבחוש, אין להפעילו, כי ייווצר קצף וכן עלול להיפגם טעמו של החלב. כשהחלב כבר מגיע עד מעל לכנפיים, יש להפעיל את הבחוש עם התחלת החליבה, כי הורספת חלב חם לחלב קר ללא בחישה תגרום לתקלות בשמירת החלב. ע"י ערבוב החלב הקר עם החלב החם תוקדם הפעלתה האוטומאטית של מכונת הקירור. ורק לאחר שמכונת הקירור תחילה לפעול, יש להעביר את מפסיק הבחוש

מוצאה מלפני 5 דורות הוא מהאולקית הראשונה שנולדה בשנת 1905. מתוך הפרים במשך דורות אלה ראוי עוד לציון Gerard 32 אשר היה גם אחד מאבותיו של Nico pref. A. מובן שהישגיה המופלאים של אולקיה 21 לא הוסתרו, ובמסיבה צנועה אשר התקיימה ב-22 בדצמבר 1960 לכבוד הפרה ומטפחיה, ברכו ונאמו באיכוח של מוסדות רבים. כל בוקר, לרבות משפחת המטפחים, וודאי יעקבו בצפייה מרובה למה שהעתיד עוד יגלה לגבי הצטיינותה של משפחת פרה זו.

תורגם ותומצת ע"י עמוס דברת

(מתוך „דה קארסטאמבוקר“, ינואר 1961)

Pietje's Adema 2 אשר היה אחיו המלא. שמו של Bontje's Adema 2 יונצח בעיקר בהיותו אביה של אולקיה 21, אבל נוסף על כך הוכר כפר רבייה טוב בגלל בנותיו האחרות, המצטיינות במבנה ובתנובות גבוהות. אביו היה Bontje's Adema pref. B ואמו — בתו של Lindberg Pietje W. pref B. לאחרונה שני נכדים שזכו באלופות פרים בספר העדר הפריזי (F.R.S.), הם Pietje's Eduard 40826 ו-Wodan 31816. אמה של אולקיה 21 — Uilkje 19, היתה בתה של Hoover Cornelia's, אחת הבנות של הפר Hoover 12086. אולקיה 19 היתה בתה של Uilkje 18 אשר